

Back to school

Hoe start je groep 1-2 goed op?

 CED
groep

Als leren je lief is

Hoe start je groep 1-2 goed op?

Back to school tips: hoe start je groep 1-2 goed op?

De beperkingen door het Corona-virus worden voor de scholen opgeheven. De kinderen komen weer naar school! Hoe zal het voor de kinderen en voor de leerkrachten zijn om na deze bijzondere tijd weer naar school te gaan? Hoe is het thuis verlopen?

Het is een spannende tijd geweest voor de kinderen en hun ouders. Hoe is de thuissituatie geweest? Hoe geven we kinderen ruimte om over hun ervaringen te praten? Hoe starten we het aanbod in de groepen weer op? Op de schoollocatie zijn hier vast al mooie ideeën over ontstaan. Wij helpen je graag aan meer tips om te gebruiken bij het opstellen van jullie eigen plan voor jouw groep en jullie locatie. De aandachtspunten en tips zijn verdeeld in vier fases:

- 1. Voordat de kinderen komen*
- 2. Als de kinderen gestart zijn*
- 3. Een monitoringsfase en een terugblik.*

Fase 1: Voordat de kinderen komen

In deze fase is het belangrijk om als school de richtlijnen die uitgevaardigd zijn bij het besluit om scholen weer te openen, te vertalen naar jullie schoolsituatie. De mogelijkheden daartoe verschillen per school. Daarnaast bepaal je welke informatie je van de kinderen en ouders vooraf wilt hebben. Verder maak je een inschatting met welke activiteiten je wilt opstarten.

Hoe start je groep 1-2 goed op?

Tips om informatie vooraf te verzamelen:

- Bel ouders en vraag naar ervaringen en naar het beeld wat zij van hun kind hebben, zoals op het gebied de emotionele ontwikkeling, spel, taal, rekenen en dergelijke.
- Vraag ouders om foto's te maken van speel- en werkplekken van de kinderen bij hen thuis. Hier kun je op de groep over praten. Je kunt ouders vragen een kort verslagje te schrijven over hun zoon/dochter in deze 'Corona-tijd'. Mooie momenten, verdrietige dingen. Dat kan ook in de vorm van een filmpje, door samen een mindmap te maken of een gezamenlijke tekening waarin ouder(s) en kind 'vertellen' over de periode thuis. Zo kunnen ouders die de (schriftelijke) Nederlandse taal niet zo machtig zijn ook een waardevolle bijdrage leveren.

Aandachtspunten:

- Hoe zal mijn ontvangst zijn op de eerste dag?
- Denk na hoe je het advies 'halve groepen naar school' vorm geeft. Hoe ga je om met deze halve groepssamenstelling? Wisselende samenstelling of vaste samenstelling van kinderen, kinderen uit één gezin tegelijk naar school, of is dat ondoenlijk? Zullen ze maatjes missen, hoe ga je hiermee om en maak je er weer één groep van?
- Hoe organiseer je gefaseerd buitenspelen met de andere groepen?
- Hoe organiseer je gefaseerd brengen en halen?
- Hoe organiseer je het 'haal- en brengverkeer'? Gebruik alle deuren.
- Bedenk creatief hoe je het gebouw gebruikt (buiten lesgeven, gangen e.d.).
- Geef de kinderen de gelegenheid om veel te tekenen en te knutselen.

Voorbeelden:

- Stuur een kaartje naar de kinderen voordat ze weer op school komen.
- Maak een filmpje van jezelf in de groep en heet ze vast welkom. Laat de kinderen de eventuele nieuwe indeling van de groep, of andere veranderingen, alvast zien.
- Betrek je klassenpoppen Sil en Lis, beer, Raai, Pompom etc. bij het verwelkomen van de kinderen. Wellicht kunnen ze alvast een vraag aan de kinderen stellen?

Hoe start je groep 1-2 goed op?

- Teken een plattegrond van je klaslokaal om de groep zo te gebruiken dat de kinderen veel ruimte hebben.

Fase 2: Van start gaan

Het doel is om op school-, bouw- en groeps-niveau een plan te maken. In dat plan staat hoe de school kinderen weer laat wennen, hoe kinderen op niveau worden ingeschaald, hoe feestelijkheden gecombineerd worden met lastige situaties en misschien verdriet en verlies. Welke activiteiten kunnen worden ingezet om de groepsvorming positief te beïnvloeden? Geef korte lessen/ activiteiten, gevolgd door korte momenten om te delen hoe de kinderen thuis omgingen met de lesstof. Dit geeft de kinderen de kans hun ervaringen te uiten en de leerkracht de kans in te schatten welke aandacht aan wie en wat besteed moeten worden. De leerkracht kan op basis van de ervaringen steeds de consequenties voor de hele groep bespreken.

Aandachtspunten:

Het geeft duidelijkheid om alle afspraken in vast te leggen (zie het voorbeeld van [kwaliteitskaart Enigma](#)).

Pedagogische tips:

- Maak gebruik van een welkomprogramma: hierdoor kan je gericht inzetten op het groepsmanagement (routines, regels en rituelen herhalen).
- Ga na of er weer opnieuw geoefend moet worden met zelfstandig werken. Thuis hebben kinderen wellicht sneller aandacht gekregen dan in een groep, dus het kan verstandig zijn om uitgestelde aandacht weer te oefenen. Tegelijkertijd hebben kinderen ook juist opdrachtjes gedaan die ze echt zelf moesten uitvoeren. Hoe hebben de kinderen dat aangepakt?
- Heb aandacht voor de combinatie van onderwijs op school, thuisonderwijs en BSO waar veel kinderen mogelijk in terecht gaan komen.

Hoe start je groep 1-2 goed op?

- Zorg voor veel afwisseling in inspanning/ontspanning gedurende de dag.
- Geef veel ruimte voor de sociaal emotionele ontwikkeling gekoppeld aan de andere lessen.
- Groepsvorming is belangrijk in deze tijd van terugkeer op school. Neem hier uitgebreid de tijd voor. Gebruik Blok 1 van het programma De Vreedzame School ('We horen bij elkaar') voor groepsvorming en een positief sociaal klimaat.
- Het welbevinden van de kinderen, de relatie met elkaar en met jou als leerkracht zijn de eerste doelen.
- Ervaringen met het thuisonderwijs kun je goed koppelen aan activiteiten in de groep ('hoe deed je dat thuis?').

Didactische tips:

- Plan het rooster niet te vol. Houd dagelijks bewust tijd over, zodat onverwachte gesprekjes en andere spontane activiteiten de ruimte kunnen krijgen.
- Geef veel ruimte aan spel: dat geeft jou als leerkracht de kans om te observeren en mee te spelen.
- Eerste 2 weken: herhaal de doelen van de afgelopen periode en gebruik die periode om na te gaan welke kinderen verder kunnen en welke kinderen nog extra ondersteuning nodig hebben. Kunnen en willen kinderen verder? Doen! Bekijk na elke week welke differentiatie je kunt aanbrenge, maar maak het niet te ingewikkeld. Het hoeft niet meteen bij alle leerlijnen.
- Ga zoveel mogelijk 'gewoon' aan de slag. Kinderen hebben behoefte aan de structuur en vinden het fijn als het normaal is. Al kan het verstandig zijn om de eerste dagen kinderen vooral zelf te laten kiezen waarmee ze willen spelen. Dus veel tijd in de hoeken en nog minder kringactiviteiten.

Hoe start je groep 1-2 goed op?

- Zet voor groep 2 tot de zomervakantie in op compacten: dus veel aandacht voor vaardigheden om kinderen voor te bereiden op groep 3 (fonemisch bewustzijn, getalbegrip en verhaalbegrip en taakwerkhouding). SLO heeft een kaart samengesteld met focusdoelen die het meest relevant zijn in de doorstroom naar groep 3. Je kunt deze kaart gebruiken om je beredeneerd aanbod samen te stellen. In de resterende periode tot de zomer leg je in je aanbod hier de nadruk op. Overigens is [deze](#) kaart bedoeld voor het onderwijs op afstand en ook bruikbaar voor de herstart. Op deze pagina staat [meer informatie](#).

Voorbeelden:

- Geef gericht aandacht aan sociaal emotionele ontwikkeling en bied veel mogelijkheid tot rollenspel. Gericht werken aan sociaal emotionele ontwikkeling kan bijvoorbeeld met de Vreedzame School: Blok 4. Dit blok gaat over gevoelens ('We hebben hart voor elkaar').
- Kies een klein thema dat dicht bij de kinderen ligt en combineer dit met een welkomsthema. [Sil op school](#) heeft een thema Welkom op school 2.0. Dit thema kan goed gebruikt worden in de deze fase. Andere themasuggesties kunnen zijn familie, ziek en gezond, ziekenhuis - of juist niet. Het kan ook heel goed mogelijk zijn dat de kinderen een heel ander thema interessanter vinden. Een water-thema daagt veel uit tot handelen en geeft mogelijkheden tot veel buitenspel. Kijk en luister dus goed naar wat de kinderen boeit.
- Overweeg een themahoek die ingericht is zoals een thuiswerkplek (laptops op tafel)? Kun je nog wat filmpjes klaarzetten voor de kinderen die je hebt gemaakt tijdens de afgelopen periode van thuisonderwijs?

Fase 3: Monitoren

Het doel van het monitoren is om regelmatig te onderzoeken hoe het met alle kinderen gaat. Hoe staat het met hun welzijn en hoe scheppen we als school weer een veilig en pedagogisch duidelijk klimaat? Hoe staat het met onze sociale normen, de regels en afspraken van de kinderen? Waar geven we kinderen weer een stem en hoe bevorderen we hun actieve participatie? Zien we vorderingen in de ontwikkeling van de kinderen?

Aandachtpunten:

- De aandacht zal eerst uitgaan naar het welbevinden van de kinderen, de relatie met elkaar en met jou als leerkracht. Natuurlijk kun je dan ook weer je cyclische werkwijze oppakken (observeren, reflecteren, stimuleren), ook al is dat misschien dan eerst en vooral gericht op de basiskenmerken, zelfbeeld, de relatie met jou en met andere kinderen.
- De juni-registraties van de ontwikkeling in de kindvolgsystemen of toetsafnames (voor zover jullie nog toetsen afnemen) kunnen wel worden afgenomen, maar hebben een andere 'status'. Het gaat er dan vooral om te bepalen waar de kinderen staan in hun ontwikkeling en waar de leerkrachten van de volgende groep op in kunnen spelen. Natuurlijk weten we dat ze niet de verwachte groei hebben doorgemaakt zoals is aangegeven in normering vanwege het feit dat de kinderen thuis waren door Corona.
- Gebruik je het kindvolgsysteem KIJK? Kijk dan op deze [site van Bazalt](#).
- Gebruik je het kindvolgsysteem BOSOS? Kijk dan hier voor [tips](#).

Fase 4: Terugblik op het thuisonderwijs: leerpunten

Het doel hiervan is om als school met kinderen en ouders te bekijken waar mogelijkheden van het thuisonderwijs het 'normale' onderwijs zouden kunnen versterken en een welkome aanvulling kunnen zijn op de brede ontwikkeling van het kind. Wat hebben we geleerd van deze periode wat we willen blijven gebruiken? De komende periode zal de samenwerking met ouders voor het thuisonderwijs zeer waarschijnlijk nog blijven bestaan. Hebben de ouders nog tips hoe we het thuisonderwijs in combinatie met het onderwijs op school goed vorm kunnen geven?

Voorbeelden:

WE-programma's zijn het meest effectief als er ook thuisopdrachten worden gedaan. Wat neem je hiervan mee uit deze tijd? Wat werkte goed? Vraag de ouders eens wat fijne goede opdrachten waren en waarom.